SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:1935

**av Joakim Järrebring (S)**

# Kontroll mot för låg sjukpenninggrundande inkomst

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa aktiva kontroller som motverkar att inaktuella inkomstunderlag leder till för låg sjukpenninggrundande inkomst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett systematiskt förfarande för kontakt och prövning när uppgifter tyder på att en försäkrad har fått för låg ersättning till följd av ett felaktigt SGI-underlag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

## Motivering

Socialförsäkringen ska ge den ersättning som den försäkrade har rätt till. Den som blir sjuk eller behöver vara hemma med barn ska kunna lita på att inkomstunderlaget har bedömts korrekt. En kontroll som enbart riktas mot risken för för höga utbetalningar blir ofullständig. Myndigheten behöver också uppmärksamma när en människa får för lite.

Riksrevisionens granskning av fastställandet av sjukpenninggrundande inkomst 2026 visar att tidigare fastställda inkomstuppgifter ofta återanvänds och att uppgifternas ålder har betydelse för träffsäkerheten. I många ärenden kan inaktuella uppgifter leda till för

låg SGI. Granskningen visar samtidigt att den beslutade SGI:n på övergripande nivå ofta speglar individens inkomstförhållanden väl. Reformbehovet gäller identifierade brister i ett system som också har fungerande delar.

Problemet kan uppstå när den försäkrade bekräftar tidigare uppgifter utan att förstå att de inte längre motsvarar situationen. En uppgift som en gång var riktig kan senare bli en otillräcklig grund för ersättning. Det är angeläget att förhindra att sådana fel får fortsätta genom flera beslut.

Regeringen bör säkerställa att Försäkringskassan gör aktiva kontroller som motverkar att gamla inkomstunderlag leder till för låg SGI. Innan tidigare uppgifter återanvänds bör myndigheten bedöma när de senast kontrollerades och om det finns signaler om att de behöver utredas. E-tjänster och annan information ska hjälpa den försäkrade att förstå vilka uppgifter som har betydelse och när en ändring behöver anmälas.

Inkomstuppgifter från Skatteverket kan ge anledning till en kontroll, men får inte okritiskt ersätta den bedömning som SGI-reglerna kräver. Riksrevisionen pekar på att sådana uppgifter kan ha begränsningar och vara felaktiga. Därför måste kontrollerna också beakta exempelvis arbetstid, anställningsförhållanden och tillämpligt SGI-skydd när dessa omständigheter är relevanta.

När myndigheten får tydliga uppgifter som talar för att en försäkrad har fått för låg ersättning bör det finnas ett systematiskt förfarande för kontakt och prövning. Den enskilde ska få begriplig information om vad som behöver utredas och vilka möjligheter till ändring som finns. Myndigheten bör på eget initiativ genomföra den prövning som gällande regler medger. Regeringen bör utreda om reglerna behöver ändras för att säkerställa detta.

Utformningen ska samordnas med arbetet för ett bättre SGI-regelverk. Socialdemokraterna har föreslagit att regeringen går vidare med utredningen om ett trygghetssystem för alla. Förbättrade regler och bättre tillämpning behöver kunna utvecklas parallellt. Regeringen bör redovisa hur kontrollen av underbetalningar ska följas upp, vilka resurser som behövs och hur retroaktivitet och andra rättssäkerhetsfrågor hanteras.

En korrekt socialförsäkring skyddar både den enskildes trygghet och systemets legitimitet. När uppgifter visar att ersättningen kan ha blivit för låg ska den försäkrade mötas av en myndighet som hjälper till att klarlägga och rätta felet.

*Joakim Järrebring (S)*